

Національний університет біоресурсів і природоохоронного факультету

М. Вікторова, В. Машук

**ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ:
теоретико-методичні аспекти**

Київ-2017

УДК 378.663:619(081)

ББК 74

В 43

Автори:

Л. В. Вікторова, доктор педагогічних наук

В. А. Лашкул, кандидат педагогічних наук

Рецензенти:

Шинкарук В.Д. - доктор філологічних наук, професор, декан гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Бех І.Д. - доктор психологічних наук, професор, дійсний член Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України;

Сергієнко В.П. - доктор педагогічних наук, професор, декан факультету підвищення кваліфікації та перепідготовки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова;

Цвіліховський М.І. - доктор біологічних наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України, декан факультету ветеринарної медицини НУБіП України

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 12 від 21 червня 2017р.)

Професійно-етична компетентність майбутніх лікарів ветеринарної медицини : теоретико-методичні аспекти : Монографія / Л.В. Вікторова, В.А. Лашкул. – К. : «Міленіум», 2017. – 404 с.

ISBN 978-966-8063-79-58

У монографії висвітлено проблеми професійної підготовки майбутніх лікарів ветеринарної медицини та розкрито сутнісні характеристики педагогічного процесу розвитку професійно-етичної компетентності студентів ветеринарних факультетів вищих аграрних навчальних закладів. Проаналізовано теоретико-методичні положення та шляхи реалізації підходів до організації педагогічного забезпечення професійної підготовки фахівців-ветеринарів, обґрунтовано педагогічні умови (формування у студентів свідомого ставлення до професійно-етичних цінностей, забезпечення науково-методичного супроводу професійно-етичної підготовки та ін.), запропоновано інноваційні технології професійно-етичної підготовки майбутніх лікарів ветеринарної медицини.

Призначено для науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, а також всіх, хто цікавиться проблемами професійної підготовки майбутніх лікарів ветеринарної медицини.

ISBN 978-966-8063-79-58

УДК 378.663:619(081)

ББК 74

© Вікторова Л.В., Лашкул В.А., 2017

© НУБіП України, 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	5
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ЯК ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ	7
1.1. Аналіз рівня розробленості проблеми формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини	7
1.2. Професійно-етична складова у підготовці майбутніх лікарів ветеринарної медицини у вищих аграрних навчальних закладах	32
1.3. Постановка завдань та вибір напрямів дослідження	54
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	61
2.1. Зміст і структура професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини	61
2.2. Критерії, показники і рівні сформованості професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини	78
2.3. Визначення рівнів та стану сформованості професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини	91
2.4. Педагогічні умови формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини	110
2.5. Модель формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини	134

РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ	
ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	144
3.1. Методика формування професійно-етичної компетентності майбутнього лікаря ветеринарної медицини	144
3.1.1. Розв’язання професійно-етичних ситуацій як засіб формування професійно-етичної компетентності	162
3.2. Аналіз та результати експериментального дослідження з формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини	172
ВИСНОВКИ	188
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	192
ДОДАТКИ	224

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

АПК – агропромисловий комплекс

ВНЗ – вищий навчальний заклад

НАМН – Національна академія медичних наук

НАН – Національна академія наук

НААН – Національна академія аграрних наук

НДГ – науково-дослідне господарство

ННВЦ – навчально-науковий виробничий центр

НУБіП – Національний університет біоресурсів і природокористування

ПЕК – професійно-етична компетентність

AVMA – American Veterinary Medical Association

AAHA – American Animal Hospital Association

BVM – Bachelor of Veterinary Medicine

EAEVE – European Association of Establishments for Veterinary Education

ECTS – European Credits Transfer System

DVM – Doctor of Veterinary Medicine

NAVC – North American Veterinary Community

PhD – Doctor of Philosophy

WSAVA – World Small Animal Veterinary Association

TAppV – Verordnung zur Approbation von Tierärztinnen und Tierärzten

VIEW – Veterinary Education Worldwide

WSAVA – World Small Animal Veterinary Association

WVK – Western Veterinary Conference

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агаркова А. О. Формування професійно-етичної культури майбутніх лікарів у вищих навчальних закладах : автореф. дис.. канд. пед. наук : 13.00.07 / Алла Олександрівна Агаркова ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2011. – 22 с.
3. Азаров Ю. П. Искусство воспитывать. Книга для учителя / Юрий Петрович Азаров. – Москва : Просвещение, 1985. – 448 с.
4. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник для студ., аспірантів та мол. викладачів вузів / Анатолій Миколайович Алексюк. – Київ : Либідь, 1998. – 560 с.
5. Алмазова Н. И. Когнитивные аспекты формирования межкультурной компетентности при обучении иностранному языку в неязыковом вузе : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.92 / Надежда Ивановна Алмазова. – Санкт-Петербург, 2003. – 47 с.
6. Амеліна С. М. Компетентнісний підхід до професійної підготовки майбутніх інженерів / С. М. Амеліна // Педагогічний альманах : зб. наук. пр. / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон : РІПО, 2010. – Вип. 5. – С. 78–83.
7. Ананьев Б. Г. О проблемах современного человекознания / Борис Герасимович Ананьев. – Санкт-Петербург : Питер, 2001. – 253 с.
8. Андрущенко В. П. Основні тенденції розвитку вищої освіти України на рубежі століть (спроба прогностичного аналізу) / В. П. Андрущенко // Вища школа України. – 2001. – № 1. – С. 20–25.

9. Аниськина Н. Н. Формирование профессиональной направленности студентов средних медицинских учебных заведений : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Наталья Николаевна Аниськина. – Брянск, 1999. – 221 с.
10. Аніщенко В. М. Стандарт професійної компетентності – основа підготовки робітничого персоналу фірми в контексті європейської інтеграції / В. М. Аніщенко // Професійно-технічна освіта. – 2008. – № 3. – С. 41–43.
11. Аристотель. Никомахова етика / Аристотель ; пер. Нина Брагинская // Философы Греции. – Москва : ЭКСМО-Пресс, 1997. – 101 с.
12. Асаналиев М. К. Проектирование технологии организации самостоятельной работы студентов : монография / М. К. Асаналиев. – Каракол : Педагогика, 2002. – 228 с.
13. Бабанский Ю. К. Педагогика : учеб. пособ. для студ. пед. ин-в / Юрий Константинович Бабанский ; под. ред Ю. К. Бабанского. – 2-е изд., доп. и перераб. – Москва : Просвещение, 1988. – 478 с.
14. Байденко В. И. Компетенции в профессиональном образовании (к освоению компетентностного подхода) / В. И. Байденко // Высшее образование в России. – 2004. – № 11. – С. 5–11.
15. Балашов Л. Е. Философия : учебник / Лев Евдокимович Балашов. – Москва : ИТК Дашков и К., 2003. – 502 с.
16. Барановська О. В. Сучасна модель оцінювання навчальних досягнень учнів: переваги і недоліки / О. В. Барановська // Рідна школа. – 2000. – № 7. – С. 48–50.

17. Баркасі В. В. Формування професійної компетентності в майбутніх учителів іноземних мов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Вікторія Володимирівна Баркасі. – Одеса, 2004. – 20 с.
18. Батышев С. Я. Профессиональная педагогика : учебник для студентов, обучающихся по педагогическим специальностям и направлениям / Сергей Яковлевич Батышев. – Москва : Профессиональное образование, 1997. – 512 с.
19. Бахов І. С. Педагогічні умови формування професійно-комунікативної компетентності перекладачів в системі вищої освіти / І. С. Бахов // Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. Серія «Соціологія. Психологія. Педагогіка». – 2009. – № 3. – Т. 2 (14). – С. 313–323.
20. Бендера І. М. Організація самостійної роботи студентів агроінженерних спеціальностей : монографія / І. М. Бендера. – Київ : Наук. метод. центр аграр. освіти, 2007. – 364 с.
21. Беспалько В. П. О критериях качества подготовки специалистов / В. П. Беспалько // Вестник высшей школы. – 1988. – № 1. – С. 3–9.
22. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / Н. М. Бібік // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. – Київ : К. І. С., 2004. – С. 45–50.
23. Вікторова Л. В. Мовна підготовка співробітників сектору безпеки Канади / Л.В. Вікторова // Східнослов'янська філологія: зб. наук. пр. / Горлівський

- інститут іноземних мов; Донецький нац. ун-т. , Вип. 27 Мовознавство. –
Артемівськ-Бахмут: ГПМ ДВНЗ «ДДПУ», 2016. – С. 143-149.
24. Вікторова Л. В. Особливості мовної підготовки співробітників спеціальних
відомств Німеччини / Л.В. Вікторова // Наукові записки Національного
університету «Острозька академія», Іншомовна підготовка у світі та
Україні. Серія «Філологічна». - Вип. 62. – Острог: Вид-во Національного
університету «Острозька академія», 2016. – С. 64-67.
25. Вікторова Л. В. Організаційні засади та зміст фахової іншомовної
підготовки у Франції / Л. В. Вікторова // Педагогічні науки. – Х.,
2016. – Т. 2, Вип. LXIX. – С. 21–28. - Режим доступу:
[file:///C:/Users/Lesya/Downloads/znppn_2016_69\(2\)___6%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Lesya/Downloads/znppn_2016_69(2)___6%20(1).pdf)
26. Вікторова Л. В. Педагогічні аспекти навчання іншомовного
професійноспрямованого мовлення / Л.В. Вікторова // Проблеми сучасної
педагогічної освіти : зб. Статей. Серія : Педагогіка і психологія. – Ялта :
РВ : РВЗН «Кримський гуманітарний університет», 2013. – Вип. 40. –
Ч. 3. – С. 316-322.
27. Вікторова Л. В. Теоретико-методологічні засади національно -
патріотичного виховання студентів вищих навчальних закладів України :
колективна монографія / Л. В. Вікторова, Г. М. Ржевський, В. В. Моїсєєв –
К. : Міленіум, 2017. – 720 с.
28. Вікторова Л. В. Формування мовної особистості майбутніх фахівців з
інформаційної безпеки / Л.В. Вікторова // Актуальні проблеми управління
інформаційною безпекою держави : збірник матеріалів наук.-практ.
конференції (м. Київ, 20 березня 2014 р.) : у 2 ч. - К. : Центр навч.-наук. та

- наук.-практ. вид. Національної академії СБ України, 2014. – Ч. 2. – С. 160 - 164.
29. Вікторова Л. В. Формування професійно-термінологічної компетентності студентів вищих аграрних навчальних закладів у фаховій підготовці : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Вікторова Леся Вікторівна ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Київ, 2009. – 257 с.
30. Вознюк Н. М. Етико-педагогічні основи формування особистості : навч. посіб. / Ніна Миколаївна Вознюк. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 196 с.
31. Волченко О. М. Формування комунікативної компетенції майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Михайлівна Волченко ; АПН України, Ін-т педагогіки. – Київ, 2006. – 261 с.
32. Галузевий стандарт вищої освіти за спеціальністю 7.13051 «Ветеринарна медицина» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: smcae.kiev.ua/osvita/vishia/standarty/5.2.pdf.
33. Гиппократ. Этика и общая медицина / Гиппократ ; пер. с древнегреч. В. И. Руднева ; под ред. С. Ю. Трохачева. – Санкт-Петербург : Азбука, 2001. – 352 с.
34. Глузман О. В. Основні види технологій та їх структури. Професіоналізм педагога в контексті європейського вибору України : матер. Міжн. наук.-практ. конф. 27–29 вересня 2012 р. / О. В. Глузман. – Ялта : КГУ, 2013. – С. 3–7.

35. Годлевська Д. М. Формування професійної комунікативної компетентності майбутніх соціальних працівників в умовах педагогічного університету : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Дана Миколаївна Годлевська ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2007. – 287 с.
36. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям / Семен Устимович Гончаренко. – Київ, 1995. – 47 с.
37. Грандо А. А. Врачебная этика и медицинская деонтология / Александр Абрамович Грандо. – Москва : Высшая школа, 1988. – 192 с.
38. Григорович Л. А. Экспериментальное исследование профессионального самосознания педагогов дошкольных образовательных учреждений / Любовь Алексеевна Григорович. – Москва : Прометей : МГПУ, 2005. – 240 с.
39. Гриценко Т. Б. Етика ділового спілкування : навч. посіб. / Т. Б. Гриценко, С. П. Гриценко, Т. Д. Іщенко, Т. Ф. Мельничук, Н. В. Чуприк та ін. ; за ред. Т. Б. Гриценко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2007. – 344 с.
40. Гуревич С. С. Врачебная этика и деонтология / С. С. Гуревич, А. И. Смольняков // Деонтология советского врача : сб. ст. / под ред. Г. И. Царегородцева и С. С. Гуревича. – Київ : Здоров'я, 1976. – С. 3–16.
41. Гуренко О. І. Формування етнокультурної компетентності студентів педагогічного університету в умовах поліетнічного середовища : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Іванівна Гуренко. – Харків, 2005. – 295 с.
42. Гуржій А. М. Методологія критеріїв оцінювання / А. М. Гуржій // Освіта України. – 2000. – № 44–45. – С. 11.

43. Гушлевська І. В. Поняття компетентності у вітчизняній та зарубіжній педагогіці / І. В. Гушлевська // Шлях освіти. – 2004. – № 3. – С. 22–24.
44. Дворецкий И. Х. Латинско-русский словарь / Иосиф Ханаанович Дворецкий. – 7-е изд., стереотип. – Москва : Русский язык, 2002. – 846 с.
45. Де Ландшеер В. Компетентність вчителя іноземних мов : навч. посіб. [Електронний ресурс] / Вівіана де Ландшеер. – Режим доступу: www.studentbank.ru/view.php?id=2831&p=3.
46. Делор Ж. Образование: сокрытое сокровище / Жак Делор // Доклад международной комиссии по образованию для XXI века, представленный ЮНЕСКО. – Париж : UNESCO, 1996. – 53 с.
47. Дементьева Т. І. Формування комунікативної компетенції студентів-іноземців підготовчих факультетів у процесі навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / Тетяна Іванівна Дементьева ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2005. – 207 с.
48. Демина М. Н. Формирование ценностного отношения к профессионализму у медицинских работников : дис. ... канд. психол. наук / Марина Николаевна Демина. – Москва, 1999. – 164 с.
49. Демченко С. О. Розвиток професійно-педагогічної компетентності викладачів спеціальних дисциплін вищих навчальних закладів освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Сергій Олександрович Демченко ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2005. – 265 с.
50. Денисова О. В. Становление профессиональной идентичности студента-медика в образовательном процессе ВУЗа : автореф. дис. ... канд. психол.

наук : 19.00.07 / Ольга Владимировна Денисова. – Екатеринбург, 2008.
– 25 с.

51. Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1158-2007>.
52. Дибкова Л. М. Індивідуальний підхід у формування професійної компетентності майбутніх економістів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Миколаївна Дибкова ; Ін-т вищої освіти. – Київ, 2006. – 223 с.
53. Дилема «Електронний ресурс» // Вікіпедія. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
54. Дмитриева Н. П. Культура игровой деятельности будущих педагогов: критерии и уровни сформированности / Н. П. Дмитриева // Среднее профессиональное образование. – 2009. – № 5. – С. 52–54.
55. Дроздов И. Н. Концептуальная модель развития психолого-акмеологической компетентности субъекта оценки и отбора персонала : монография / Игорь Николаевич Дроздов. – Владивосток : ПИППККГС, 2004. – 169 с.
56. Дубов Г. В. Профессиональная этика сотрудников правоохранительных органов : учеб. пособ. / Глев Викторovich Дубов ; под. ред. Г. В. Дубова и А. В. Опалева. – 2-е изд., испр. и дополн. – Москва : Щит-М, 1998. – 424 с.
57. Дубровина Е. Проблемы ветеринарной деонтологии [Электронный ресурс] / Е. Дубровина. – Режим доступа: <http://veterinars.chat.ru/~pub/deontolg.htm>.
58. Евсеенко С. С. Ветеринарная медицина и ветеринарные врачи / Сергей Степанович Евсеенко. – Москва, 1882. – 159 с.

59. Елина И. Е. Компетентность как интегральная характеристика профессиональной деятельности государственных служащих : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.13 / Инна Евгеньевна Елина. – Москва, 1999. – 24 с.
60. Елементарний курс з латинської мови : навчальний посібник / І. І. Вакулик, О. Ю. Балалаєва, Л. В. Вікторова – К. : ВПЦ НУБіП України, 2014. – 696 с.
61. Жигір В. І. Моделювання змісту професійної підготовки вчителя праці / В. І. Жигір // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 3. – С. 78–84.
62. Жирун О. А. Психологічні особливості розвитку комунікативної компетентності у майбутніх редакторів у взаємодії з авторами : автореф. дис. ... канд. психол. наук / Оксана Анатоліївна Жирун. – Київ, 2006. – 20 с.
63. Жуков В. М. Методологическая основа модели сознания ветеринарного врача / В. М. Жуков // Образование: проблемы и перспективы. Вестник Алтайского государственного аграрного университета. – 2006. – № 3 (23). – С. 8–13.
64. Жуков В. М. Психологическое образование в ветеринарии / В. М. Жуков // Психологическое здоровье и психологическая культура в образовании : Всерос. науч.-произв. конф., г. Барнаул. – Барнаул, 2005. – Ч. 1. – С. 89–98.
65. Журавлев В. И. Основы педагогической конфликтологии : учебник / В. И. Журавлев. – Москва : Российское педагогическое агентство, 1995. – 184 с.
66. Журавська Н. С. Методологія і методика навчання спеціальних дисциплін : монографія / Ніна Станіславівна Журавська. – Ніжин : Лисенко М. М., 2012. – 359 с.

67. Зазыкин В. Г. Конфликтологическая компетентность как фактор профессионализма государственных служащих / В. Г. Зазыкин // Российское государство и государственная служба на современном этапе : матер. науч.-практ. конф., Москва, 1988 г. / РАГС. – Москва, 1998. – С. 264–266.
68. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>.
69. Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/-laws/show/-3447-15>.
70. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
71. Закон України «Про ветеринарну медицину» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3447-15>.
72. Залесский Г. Е. Психологические вопросы формирования убеждений / Георгий Евгеньевич Залесский. – Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1982. – 120 с.
73. Занина Л. В. Основы педагогического мастерства / Лариса Витольдовна Занина, Неонила Павловна Меньшикова. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2003. – 288 с. – Серия «Учебники, учебные пособия».
74. Зеер Э. Ф. Личностно-развивающие технологии начального профессионального образования : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. завед. / Эвальд Фридрихович Зеер. – Москва : Академия, 2010. – 176 с.

75. Зеер Э. Ф. Профессиональное становление личности инженера-педагога / Эвальд Фридрихович Зеер. – Свердловск : Уральский ун-т, 1988. – 116 с.
76. Зеер Э. Ф. Компетентносный подход к модернизации профессионального образования / Э. Ф. Зеер, Э. Э. Сыманюк // Высшее образование в России. – 2005. – № 4. – С. 23–30.
77. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании. Авторская версия / Ирина Алексеевна Зимняя. – Москва : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – 40 с.
78. Иванова Н. Г. Мотивація фахівця до професійної діяльності: поняття, зміст та функції / Н.Г. Иванова // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Військово-соціальні науки. – К., 2016. – Вип. 1 (34). – С. 21-24.
79. Иванова Н. Г. Психологічні аспекти використання методів психологічного впливу у спілкуванні / Н. Г. Иванова // Інформ. безпека людини, суспільства, держави: наук.-практ. журнал. – 2017. - №1(21). – С. 59-67.
80. Іщенко Т. Д. Ветеринарна освіта в Україні: сучасний стан і перспективи / Т. Д. Іщенко, М. І. Цвіліховський, І. І. Антонік // Науковий вісник ветеринарної медицини. – 2010. – Вип. 6 (79). – 164 с.
81. Канівець О. М. Проблеми професійної підготовки лікарів ветеринарної медицини у вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / О. М. Канівець // Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького. – Київ, 2011. – № 58. – С. 141. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/-soc_gumznpnarv_ppn/2011_58/11komnzy.pdf.

82. Карповський В. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Професійна етика лікаря ветеринарної медицини» [Електронний ресурс] / В. Карповський. – Режим доступу: http://elibrary.nubip.edu.ua/-15439/1/-NMK_etika_2012
83. Катон, Варрон, Колумелла, Плиний о сельском хозяйстве : монографія / ред. М. И. Бурский, пер. М. Е. Сергеенко. – Москва ; Ленинград : ОГИЗ-Сельхозгиз, 1937. – 302 с.
84. Кваша С. М. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті біоресурсів і природокористування України / С. М. Кваша, О. В. Зазимко. – Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2015. – 47 с.
85. Квинтилиан Марк Фабий. Двенадцать книг риторических наставлений / Квинтилиан М. Ф. ; пер. А. С. Никольского. – Москва, 1834. – 1071 с.
86. Кирсанов А. А. Методологические проблемы создания прогностической модели специалиста / Анатолий Александрович Кирсанов. – Казань : КГТУ, 2000. – 227 с.
87. Кларин М. В. Педагогическая технология в образовательном процессе / Михаил Владимирович Кларин. – Москва : Народное образование, 1989. – 256 с.
88. Климов Е. А. Психология профессионала / Евгений Александрович Климов. – Москва ; Воронеж : Ин-т практической психологии : МОДЭК, 1996. – 400 с.
89. Князева С. В. Структура професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців з правознавства [Електронний ресурс] / С. В. Князева. –

Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/~portal/soc_gum/pfto/-2011_13/files/P1311_17.pdf.

90. Коваленко О. Е. Методичні основи технології навчання: теоретико-методичний та практичний аспекти викладання дисциплін електроенергетичного циклу / Олена Едуардівна Коваленко. – Харків : Основа, 1996. – 176 с.
91. Ковальчук В. І. Технологія навчання дорослих на основі особистісно-орієнтованого підходу : тренінг / Василь Іванович Ковальчук. – 2-ге вид., перероб. – Київ : Шк. світ, 2011. – 128 с.
92. Кодекс професійної етики лікаря ветеринарної медицини України, схваленого науково-технічною радою Державного департаменту ветеринарної медицини України (протокол № 4 від 23 грудня, 2004 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://veterinarua.ru/normativno-zakonodatelnaya-baza/1006-kodeks-profesijnoji-etiki-likarya-veterinarnoji-meditcini-ukrajini.html>.
93. Козлакова Г. А. Моделирование профессиональных качеств выпускников технического университета на основе ключевых компетентностей / Г. А. Козлакова // Профессионализм педагога: компетентностный подход в образовании. – Москва : МАНПО, 2010. – С. 115–120.
94. Козлакова Г. О. Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті : монографія / Г. О. Козлакова. – Київ : ІЗМН, ВІПОЛ, 1997. – 180 с.
95. Компьютерная программа «Статистика в педагогике» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.mtas.ru/uploads/stat.zip>.

96. Коротун О. О. Педагогічні умови навчання україномовного спілкування іноземних студентів : Монографія / О.О. Коротун, Л.В. Вікторова. – К. : Міленіум, 2016. – 320 с.
97. Корсак К. В. Освіта, суспільство, людина в ХХІ столітті: інтегрально-філософський аналіз : монографія / Константин Віталійович Корсак. – Київ: Ніжин : Вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2004. – 224 с.
98. Краевский В. В. Предметное и общепредметное в образовательных стандартах / В. В. Краевский, А. В. Хуторский // Педагогика. – 2003. – № 3. – С. 3–10.
99. Кривошеева О. І. Експериментальна перевірка критеріальних показників сформованості професійної етики майстрів виробничого навчання / О. І. Кривошеева // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2005. – № 6. – С. 86–89.
100. Критерій. Електронний ресурс. // Вікіпедія. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>.
101. Кручек В. А. Формування комунікативних умінь студентів вищих аграрних закладів освіти в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Вікторія Аркадіївна Кручек. – Київ, 2004. – 18 с.
102. Кузьмина Н. В. Проблемы обучения и воспитания студентов в вузе / Нина Васильевна Кузьмина. – Москва, 1976. – 112 с.
103. Курило В. С. Моделювання системи критеріїв оцінки розвитку освіти в регіоні / В. С. Курило // Педагогіка і психологія. – 1999. – № 2. – С. 35–39.

104. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / Зінаїда Наумівна Курлянд. – Київ : Знання, 2005. – 399 с.
105. Курлянд З. Н. Теорія і методика професійної освіти : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Т. Ю. Осипова, Р. С. Гурін, І. О. Бартенєва, І. М. Богданова та ін. ; за ред. З. Н. Курлянд. – Київ : Знання, 2012. – 390 с.
106. Кутькина О. П. Педагогические условия формирования медиакомпетентности будущих библиотечно-информационных специалистов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Олеся Петровна Кутькина ; Гос. образовательное учреждение высшего проф. образования «Барнаульский гос. пед. у-т». – Барнаул, 2006. – 23 с.
107. Лапина Г. Л. Критерии оценки деятельности студентов / Г. Л. Лапина // Специалист. – 1997. – № 3. – С. 14–16.
108. Лашкул В. А. Аналіз процесу навчання майбутніх лікарів ветеринарної медицини у вищому аграрному закладі освіти в аспекті формування професійно-етичної компетентності / В.А. Лашкул // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України / Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія» / Редкол.: Ніколаєнко С. М. (відп. ред.) та ін. – Київ : Міленіум, 2015. – Вип. 208. – Ч. 2. – С. 156–172.
109. Лашкул В. А. Експериментальне дослідження професійно-етичної підготовки майбутніх лікарів ветеринарної медицини / В. А. Лашкул // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». – Дніпропетровськ : ВЦ Ун-ту ім. Альфреда Нобеля, 2015. – № 2 (10). – С. 146-150.

110. Лашкул В. А. Діагностика сформованості професійно-етичної компетентності майбутніх ветеринарів / В. А. Лашкул // Міждисциплінарність як методологія гуманітарних наук: мова, освіта, культура : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 26–27 квітня 2012 р., м. Умань. – Умань : ПП Жовтий О. О., 2012. – С. 67–73.
111. Лашкул В. А. Методичні рекомендації для роботи у студентському науковому гуртку «The Professional and Ethical Competence Formation of Future Veterinary Doctors» / В. А. Лашкул. – К. : ВЦ НУБіП України, 2013. – 64 с.
112. Лашкул В. А. Методологічні аспекти формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини / В. А. Лашкул // Вища освіта України. – 2011. – Додаток 2 до № 3, том II (27). – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – С. 309–313.
113. Лашкул В. А. Модель формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини / В. А. Лашкул // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія: Зб. статей. – Ялта : РВВ КГУ, 2013. – Вип. 40. – Ч. 3. – С. 322–328.
114. Лашкул В. А. Особливості застосування методичних підходів до формування професійно-етичної компетентності майбутнього лікаря ветеринарної медицини / В. А. Лашкул // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка, психологія, філософія». – Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2015. – № 220. – Ч. 2. – С. 91–97.

115. Лашкул В. А. Педагогічні умови формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини / В. А. Лашкул // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія.: Педагогіка і психологія: Зб. статей. – Ялта : РВВ КГУ, 2014. – Вип. 44. – Ч. 3. – С. 162–169.
116. Лашкул В. А. Професійна етика лікаря ветеринарної медицини: Методичні рекомендації для студентів факультету спеціальності ветеринарна медицина / В. А. Лашкул. – Київ : ВЦ НУБіП України, 2014. – 47 с.
117. Лашкул В. А. Психологічні передумови формування професійно-етичної компетентності студентів ветеринарних факультетів / В. А. Лашкул // Проблеми емпіричних досліджень у психології. – Вип. 5. – Київ : Гнозис, 2011. – С. 293–297.
118. Лашкул В. А. Теоретичні основи професійно-етичної компетентності лікаря ветеринарної медицини / В. А. Лашкул. – Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2013. – 44 с.
119. Лашкул В. А. Стан сформованості професійно-етичної компетентності майбутніх ветеринарів та вимоги сьогодення / В. А. Лашкул // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія.: Педагогіка і психологія : Зб. статей. – Ялта : РВВ КГУ, 2012. – Вип. 35. – Ч. 2. – С. 252–257.
120. Лашкул В. А. Структурно-функціональна характеристика професійно-етичної компетентності майбутніх ветеринарів / В. А. Лашкул // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія : зб. наук. праць. – Вип. 38 / Редкол.: В. І. Шахов (голова) та ін. – Вінниця : Нілан ЛТД, 2012. – С. 230–234.

121. Лашкул В. А. Сутність та особливості професійно-етичної компетентності майбутніх ветеринарів / В. А. Лашкул // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України / Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія» / Редкол.: Д. О. Мельничук (відп. ред.) та ін. – Київ, 2012. – Вип. 175. – Ч. 2. – С. 79–88.
122. Лашкул В. А. Формування етичної компетентності у професійній підготовці майбутніх лікарів ветеринарної медицини / В. А. Лашкул // Теоретичні питання культури, освіти та виховання : зб. наук. пр. Київського національного лінгвістичного університету. – 2011. – Вип. 44. – С. 100–103.
123. Лашкул В. А. Методичні рекомендації з вивчення основ професійної етики лікаря ветеринарної медицини / В. А. Лашкул. – Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2013. – 50 с.
124. Лернер И. Я. Дидактические основы методов обучения / Исаак Яковлевич Лернер. – Москва : Педагогика, 1981. – 185 с.
125. Лист Міністерства освіти і науки України від 31.07.2008 р. № 1/9-484 «Щодо нормативно-методичного забезпечення розроблення галузевих стандартів вищої освіти». Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.zakon-i-normativ.info>.
126. Лісовий М. І. Формування професійного мовлення майбутніх медичних працівників у вищих медичних навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Микола Іванович Лісовий. – Вінниця, 2006. – 192 с.
127. Лодатко Є. О. Моделювання в педагогіці: точки відліку / Є. О. Лодатко // Вісник Черкаського університету. – 2010. – Вип. 181. – Ч. 2. – С. 3–8.

128. Лодатко Є. О. Типологія педагогічних моделей / Є. О. Лодатко // Вища освіта України : теоретичний та науково-методичний часопис. – 2013. – Вип. 3 (50). – Додаток 1, Т. 1: Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. – С. 68–72.
129. Лодатко Є. О. Структурне моделювання педагогічного експерименту / Є. О. Лодатко // Педагогічний процес : теорія і практика : зб. наукових праць. – Серія: «Педагогіка і психологія». – 2014. – Вип. 2. – С. 5–9.
130. Лозова В. І. Пізнавальна активність школярів: (Спецкурс із дидактики) : навч. посіб. для пед. ін-тів / Валентина Іванівна Лозова. – Харків : Основа, 1990. – 90 с.
131. Лозовий В. О. Етика : навч. посіб. / В. О. Лозовий, М. І. Панов, О. А. Стасевська та ін. ; за ред. В. О. Лозового. – Київ : Юрінком Інтер, 2005. – 224 с.
132. Локшина О. І. Становлення компетентнісної ідеї в європейській освіті / О. І. Локшина. – Київ : Педагогічна думка, 2009. – С. 21–30.
133. Лузан П. Г. Теорія і методика формування навчально-пізнавальної активності студентів : монографія / Петро Григорович Лузан. – Київ : Нац. агр. ун-т, 2004. – 272 с.
134. Малахов В. А. Етика. Курс лекцій : навч. посіб. / Віктор Аронович Малахов. – 5-те вид. – Київ : Либідь, 2004. – 384 с.
135. Макаренко С. С. Психологічні умови розвитку комунікативної компетентності учителя : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Стефанія Стефанівна Макаренко ; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – Київ, 2001. – 18 с.

136. Макаренко А. С. Проблемы школьного советского воспитания / А. С. Макаренко // Проблемы школьного советского воспитания. – Москва: Изд-во Академии педагогических наук РСФСР, 1949. – 132 с.
137. Манько В. М. Теоретичні основи методики навчання механізації тваринництва : монографія / Володимир Миколайович Манько ; за ред. І. І. Ревенко. – Київ : Редакц.-видав. відділ Наукметодцентру агроосвіти, 2000. – 359 с.
138. Маркова А. К. Психология профессионализма / Аэлига Капитоновна Маркова. – Москва : Международный гуманитарный фонд «Знание», 1996. – 311 с.
139. Медицинская этика и деонтология : научное издание / под ред. Г. В. Морозова, Г. И. Царегородцева. – Москва : Медицина, 1983. – 272 с.
140. Метод. Електронний ресурс. // Вікіпедія. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>.
141. Мельничук Д. О. Національний університет біоресурсів і природокористування України / Д. О. Мельничук, В. П. Лисенко. – Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2013. – С. 54–55.
142. Мещанінов О. П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні : монографія / Олександр Павлович Мещанінов. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005. – 460 с.
143. Миллс Р. Компетенции : карманный справочник / Роджер Миллс. – Москва : НИРРО, 2004. – 128 с.
144. Модель. Електронний ресурс // Вікіпедія. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>.

145. Монахов В. М. От традиционной методики к новой технологии обучения / Вадим Макарьевич Монахов. – Тула : Бурдус, 1993. – 118 с.
146. Моносзон Э. И. Основы педагогических знаний / Эле Исаевич Моносзон. – Москва : Педагогика, 1986. – 200 с.
147. Мося І. А. Формування самоосвітньої компетентності майбутніх кваліфікованих робітників : монографія / Ірина Анатоліївна Мося. – Київ : Вид-во Ін-ту проф.-тех. освіти НАПН України, 2013. – 311 с.
148. Назаренко Н. С. Формування комунікативної компетентності майбутніх документознавців у процесі вивчення гуманітарних дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Степанівна Назаренко. – Київ, 2008. – 259 с.
149. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.
150. Національна доктрина розвитку освіти на період до 2021 р. (Указ Президента України № 344 від 25.06.2013 р.). Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/ru/documents/15828.html>.
151. Неловкіна-Берналь О. А. Педагогічні умови формування професійної спрямованості студентів медичних спеціальностей / О. А. Неловкіна-Берналь // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 10 (197). – Ч. 1. – С. 12–21.
152. Ничкало Н. Г. Базова професійна підготовка / Н. Г. Ничкало // Енциклопедія освіти. – Київ, 2008. – С. 39–40.

153. Ничкало Н. Г. Дидактичні принципи формування комунікативної компетентності майбутніх філологів у позанавчальній діяльності з використанням мультимедійних технологій [Електронний ресурс] / Н. Г. Ничкало // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2013. – Вип. 4. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2013_4_15.pdf.
154. Овчарук О. В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти / О. В. Овчарук // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О. В. Овчарук. – Київ, 2004. – 111 с.
155. Овчинникова М. В. Теоретичні основи моделювання науково-дослідницької діяльності студентів / М. В. Овчинникова // Проблеми сучасної педагогічної освіти : зб. ст. – Ялта : РВНЗ КГУ, 2008. – Вип. 20. – Ч. 3. – С. 203–211.
156. Ожегов С. И. Словарь русского языка / Сергей Иванович Ожегов ; под ред. Н. Ю. Шведовой. – 18-е изд., стер. – Москва : Русский язык, 1987. – 797 с.
157. Окаєлов В. М. Розробка загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів з дисциплін фундаментального циклу / В. М. Окаєлов, Л. В. Шевцов, Є. В. Мочалін // Вища школа. – 2006. – № 3. – С. 57–63.
158. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська; за ред. О. М. Пехоти. – Київ : А. С. К., 2001. – 255 с.

159. Осипов Г. В. Рабочая книга социолога / Г. В. Осипов, Д. М. Гришиани, М. Н. Руткевич, А. В. Кабыща и др. ; под ред. Г. В. Осипова. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Наука, 1983. – 476 с.
160. Пантелеева О. Н. Формирование профессионального интереса у учащихся средних профессиональных медицинских учебных заведений (на материале изучения латинского языка и медицинской терминологии) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Оксана Николаевна Пантелеева. – Орел, 2008. – 224 с.
161. Панько І. С. Професійна етика лікаря ветеринарної медицини : навч. посіб. / Іван Семенович Панько. – Біла Церква : ВАТ Білоцерківська книжкова фабрика, 2006. – 271 с.
162. Петренко Н. В. Критерії, показники та рівні сформованості професійно-етичної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників / Н. В. Петренко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі : зб. наук. пр. / редкол. Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін. – Запоріжжя, 2010. – Вип. 10 (63). – С. 340–346.
163. Петренко Н. В. Педагогічні умови та методи формування професійно-етичної компетентності в майбутніх офіцерів-прикордонників / Н. В. Петренко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол.: Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін. – Запоріжжя, 2010. – Вип. 9 (62). – С. 420–426.
164. Петренко Н. В. Формування професійно-етичної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ...

- канд. пед. наук : 13.00.04 / Петренко Наталія Валеріївна. – Хмельницький, 2011. – 24 с.
165. Петровская Л. А. Общение – компетентность – тренинг : избранные труды / Лариса Андреевна Петровская. – Москва : Смысл, 2007. – 686 с.
166. Пирогов Н. И. Вопросы жизни: Дневник старого врача / Н. И. Пирогов // Николай Иванович Пирогов. – Москва, 1962. – Т. 8. – С. 69–351.
167. Пилипенко О. П. Порівняльний аналіз систем вищої ветеринарної освіти Німеччини та України / О. П. Пилипенко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2012. – Вип. 27 (80). – С. 298–308.
168. Платонов К. К. Структура и развитие личности / Константин Константинович Платонов ; отв. ред. А. Д. Глоточкин. – Москва : Наука, 1986. – 256 с.
169. Плужник И. Л. Формирование межкультурной коммуникативной компетенции студентов гуманитарного профиля в процессе профессиональной подготовки : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Ирина Ленаровна Плужник. – Тюмень, 2003. – 29 с.
170. Пляка Л. В. Структура професійної комунікативної компетентності майбутніх провізорів / Л. В. Пляка // Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка / за ред. С. Д. Максименка. – Київ : Гнозис, 2010. – Т. XII. – Ч. 2. – С 221–229.
171. Поваренков Ю. П. Психологическое содержание профессионального становления человека : научное издание / Юрий Павлович Поваренков ; Ун-т Рос. академии образования. – Москва : УРАО, 2002. – 160 с.

172. Подласый И. П. Педагогика : учеб. пособ. для студ. высших пед. учеб. завед. / Иван Павлович Подласый. – Москва : Просвещение, ВЛАДОС, 1996. – 432 с.
173. Полонский В. М. Словарь по образованию и педагогике / Валентин Михайлович Полонский. – Москва : Высш. шк., 2004. – 512 с.
174. Пометун О. І. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. / Олена Іванівна Пометун, Лідія Володимирівна Пироженко ; за заг. ред. О. І. Пометун. – Київ : А. С. К., 2004. – 192 с.
175. Пономаренко О. В. Формування професійно-етичної культури соціального педагога : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Ольга Вікторівна Пономаренко ; Запорізький держ. ун-т. – Запоріжжя, 2001. – 169 с.
176. Поршнева Е. Р. Базовая лингвистическая подготовка переводчика : монография / Елена Рафаэльевна Поршнева. – Нижний Новгород : ННГУ, 2001. – 148 с.
177. Постанова Президії Національної академії наук України № 45 від 28.02.2007 р. про Концепцію цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України «Розвиток інтелектуального і духовного потенціалу та модернізація сфер науки, освіти, культури, управління» Електронний ресурс. – Режим доступу: www.nas.gov.ua/NR/rdonlyres.
178. Пригодій М. А. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів технологій до профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Микола Анатолійович Пригодій ; НАПН України Ін-т вищої освіти. – Київ, 2012. – 36 с.

179. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Джон Равен ; пер. с англ. под общ. ред. В. И. Белопольского. – Москва : Когито-центр, 2002. – 395 с.
180. Рудакевич М. І. Особливості вивчення професійної етики державними службовцями / М. І. Рудакевич // Вісник УАДУ. – 2001. – № 4. – С. 203–209.
181. Рудишин С. Д. Системний підхід до вищої освіти в Україні : освіченість, компетентність, національні цінності / Рудишин С. Д. // Педагогіка і психологія : науково-теоретичний та інформаційний журнал Академії педагогічних наук України. – 2013. – № 3. – С. 69–75.
182. Рудишин С. Д. Теоретико-методичні засади біологічної складової підготовки еколога у вищих навчальних закладах : автореф. дис ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Сергій Дмитрович Рудишин ; В. о. АПН України. Ін-т педагогіки. – Київ : Б. в., 2010. – 41 с.
183. Савченко О. П. Компетентнісний підхід у сучасній вищій школі [Електронний ресурс] / О. П. Савченко // Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку. – 2010. – Вип. 3. – Режим доступу : <http://intellect-invest.org.ua/>.
184. Сафін О. Д. Психолого-акмеологічні основи професійного та особистісного самовдосконалення співробітників правоохоронних органів України : монографія / Олександр Дзамільович Сафін, Володимир Степанович Сідак. – Київ : Вид-во НА СБ України, 2004. – 178 с.
185. Селевко Г. К. Компетентности и их классификация / Г. К. Селевко // Народное образование. – 2004. – № 4. – С. 138–143.

186. Семенова А. В. Словник-довідник з професійної педагогіки / Алла Василівна Семенова. – Одеса : Пальміра, 2006. – 272 с.
187. Семенов О. М. Система професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури (в умовах педагогічного університету) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олена Миколаївна Семенов. – Київ, 2005. – 476 с.
188. Семушина Л. Г. Содержание и технологии обучения в средних специальных учебных заведениях : учеб. пособ. для преп. учреждений сред. проф. образования / Любовь Григорьевна Семушина, Нина Григорьевна Ярошенко. – Москва : Мастерство, 2001. – 272 с.
189. Серeda Г. К. Что такое память? / Г. К. Серeda // Психологический журнал. – 1985. – № 6. – Т. 6. – С. 41–48.
190. Сивцева А. А. Выявление критериев сформированности ценностных ориентаций студентов младших курсов неязыковых вузов [Электронный ресурс] / А. А. Сивцева // Современные проблемы науки и образования. – 2007. – № 3. – С. 64–67. – Режим доступа: <http://www.science-education.ru/15-385>.
191. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко. – Київ : ДНІТ, 2000. – 259 с.
192. Силяева Е. Г. Теоретические основы формирования профессионально-этической культуры учителя : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Елена Григорьевна Силяева. – Москва, 1995. – 35 с.
193. Симен-Северская О. В. Педагогическая компетенция и профессионализм учителя [Электронный ресурс] / О. В. Симен-Северская // Сборник

научных трудов. Серия «Гуманитарные науки». – Вып. 6. – С. 98–100. –
Режим доступа: http://www.ncstu.ru/content/_docs/pdf/_trudi/_hs/06/26.pdf.

194. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовнокомунікативної компетенції студентів філологічних факультетів : монографія / Тетяна Володимирівна Симоненко. – Черкаси : Видавець Вовчок О. Ю., 2006. – 328 с.
195. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навч.-метод. посіб. / Світлана Олександрівна Сисоєва ; НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Київ : ЕКМО, 2011. – 324 с.
196. Скиба М. Є. Імплементация критеріів європейської шкали оцінювання ESTS у систему вищої освіти України / М. Є. Скиба // Порівняльна професійна педагогіка. – 2011. – № 1. – С. 73–81.
197. Сластенин В. А. Педагогика : учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. зав. / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов ; ред. В. А. Сластенин. – Москва : Академия, 2002. – 576 с.
198. Стандарти і рекомендації для оцінювання якості у вищих навчальних закладах Європи // Вісник тестування і моніторинг в освіті. – 2007. – № 2. – С. 9–11.
199. Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики / за ред. Віктора Петровича Андрущенко. – Київ : К. І. С., 2003. – 296 с.
200. Султанова Н. В. Оцінювання сформованості етичної компетентності майбутніх соціальних педагогів / Н. В. Султанова // Зб. наукових праць. Педагогічні науки. – Херсон, 2011. – Вип. 57. – С. 403–407.

201. Сухомлинський В. О. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості / Василь Олександрович Сухомлинський // Вибр. твори : в 5 т. – Київ : Рад. шк., 1976. – Т. 1. – 654 с.
202. Талызина Н. Ф. Управление процессом усвоения знаний: (психол. основа) / Нина Федоровна Талызина. – 2-е изд., доп. и испр. – Москва : Изд-во МГУ, 1984. – 344 с.
203. Тархан Л. З. Теоретические и методические основы формирования дидактической компетентности будущих инженеров-педагогов : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Лягуза Запаевна Тархан ; АПН Украины ; Ин-т пед. образования и образования взрослых. – Киев, 2008. – 512 с.
204. Тверезовська Н. Т. Теоретичні та методичні основи розробки і впровадження інноваційних технологій у навчальний процес вищої школи / Н. Т. Тверезовська // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / М-во освіти і науки України ; Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. – Київ, 2007. – Вип. 47. – С. 3–7.
205. Тепла О. М. Формування гуманістичних цінностей у студентів аграрних вищих навчальних закладів у позааудиторній діяльності : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Оксана Миколаївна Тепла ; Київ. нац. аграрний ун-т. – Київ, 2008. – 240 с.
206. Тимченко Н. С. Формування професійно-етичних якостей майбутніх службовців-митників : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталя Сергіївна Тимченко ; Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. – Київ, 2003. – 20 с.

207. Тихомиров Д. И. Чему и как учить на уроках родного языка в начальной школе : руководство для учителей подготовительной и народной школы / составил Д. И. Тихомиров. – 13-е изд. – Москва : Типог. К. Л. Меншова, 1911. – 362 с.
208. Томчук М. І. Проблеми формування професіоналізму та моральності молоді в сучасних умовах / М. І. Томчук, С. М. Томчук // Нові технології навчання. Духовно-моральне виховання і професіоналізм особистості в сучасних умовах : зб. наук. пр. – Київ ; Вінниця, 2009. – Спец. випуск № 58. – Ч. 1: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – С. 46–50.
209. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / Тетяна Іванівна Туркот. - Київ : Кондор, 2011. - 628 с.
210. Ушинский К. Д. Избранные педагогические сочинения : в 2 т. / Константин Дмитриевич Ушинский. – Москва : Педагогика, 1967. – Т. 2. – 467 с.
211. Философский энциклопедический словарь / ред.-сост. Е. Ф. Губский, Г. В. Кораблева, В. А. Лутченко. – Москва : Инфра, 1997. – 507 с.
212. Хомський Н. Роздуми про мову [Електронний ресурс] / Ноам Хомський. – Львів : Ініціатива, 2000. – 351 с. – Режим доступу: <http://shop.bambook.com.ua/scripts/pos.showitem?v=2&ite=10006>.
213. Хоружа Л. Л. Етична компетентність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика : монографія / Людмила Леонідівна Хоружа. – Київ : Преса України, 2003. – 319 с.
214. Хоружа Л. Л. Теоретичні засади формування етичної компетентності майбутніх учителів початкових класів : автореф. дис. ... д-ра пед. наук :

13.00.04 / Людмила Леонідівна Хоружа ; Ін-т педагогіки АПН України. – Київ, 2004. – 45 с.

215. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58–64.
216. Цвіліховський М. І. Професійна підготовка фахівця ветеринарної медицини / М. І. Цвіліховський, В. І. Береза, Т. В. Немова, Т. А. Палюх, О. М. Канівець. – Київ : Компринт, 2014. – С. 52–54.
217. Чередніченко Г. А. Навчання професійного іншомовного спілкування студентів: монографія / Г.А. Чередніченко, Л. В. Вікторова, Л. Ю. Шапран, Л. І. Куниця. – К. : Інкос-Видавництво, 2013. – 464 с.
218. Чулкова К.О. Особливості психологічної корекції агресивної поведінки / К.О. Чулкова // Педагогіка і психологія сьогодення: теорія та практика: збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 21-22 лютого 2016 р.). – Одеса : ГО «Південна функція педагогіки», 2016. – С. 22-25.
219. Швалб Ю. М. Психологічні аспекти компетентнісного підходу в освіті / Юрій Михайлович Швалб // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України : матер. методол. семін. – Київ : Педагогічна думка, 2009. – С. 105–112.
220. Шинкарук В. Д. Виховання особистості в контексті професійної підготовки студентів аграрних вищих навчальних закладів : колективна монографія / В. Д. Шинкарук, Р. В. Сопівник та ін. ; за заг. ред. проф.

- С. М. Ніколаєнка. – Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2015. – 451 с.
221. Шишов С. Е. Школа: мониторинг качества образования / Сергей Евгеньевич Шишов, Валентина Алексеевна Кальней. – Москва : Педагогическое общество России, 2000. – 320 с.
222. Шиянов Е. Н. Развитие личности в обучении : учеб. пособ. для студентов пед. вузов / Евгений Николаевич Шиянов, Изабелла Борисовна Котова. – Москва : Академия, 2000. – 288 с.
223. Шнейдер Л. Б. Профессиональная идентичность: теория, эксперимент, тренинг / Лидия Бернгардовна Шнейдер. – Москва ; Воронеж : МПСИ : МО ДЕК, 2004. – 600 с.
224. Штофф В. А. Моделирование и философия / Виктор Александрович Штофф. – Москва : Наука, 1966. – 300 с.
225. Яблонський В. А. Методичну роботу – в центр уваги / В. А. Яблонський, В. Й. Люберецький // Наука і методика. – 2004. – № 1. – С. 12–13.
226. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посіб. / Василь Васильович Ягупов. – Київ : Либідь, 2002. – 560 с.
227. Якубовски М. А. Теоретико-методологические основы математического моделирования профессиональной деятельности учителя : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Марек Антони Якубовски ; Ин-т педагогики и психологии проф. образования АПН Украины. – Киев, 2004. – 482 с.
228. Ясько Б. А. Психология личности и труда врача / Бэла Аслановна Ясько. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2005. – 304 с.

229. Adams G. Embedding the Main Key Competencies in the Curriculum / G. Adams // Education Australia. Melbourne. – 1993. – N 24. – P. 11–13.
230. Bekoff M. The Emotional Lives of Animals / M. Bekoff. – California : New World Library, 2007. – 215 p.
231. Buck P. A. Vergleichende Betrachtung der tierärztlichen Ausbildung in Deutschland und in Frankreich am Beispiel der Tierärztlichen Fakultät der Ludwig-Maximilians-Universität München und der Ecole Nationale Vétérinaire de Toulouse Inaugural-Dissertation zur Erlangung der tiermedizinischen Doktorwürde der Tierärztlichen Fakultät der Ludwig-Maximilians-Universität München [Elektronische ressource] / P. A. Buck. – Zugriffsmodus: http://edoc.ub.-unimuenchen.-de/2510/1/Buck_Petra.pdf.
232. Bowman J. The professional edge / J. Bowman ; eds. E. M. Berman, J. P. Wesy, S. J. Bonzcek. – Washington D. C : International City : County Management Association, 1998. – P. 159–164.
233. Brytting T. Att vara som Gud? – Moralisk kompetens i arbetslivet (To be like God? – Moral Competence in Work Life) / Tomas Brytting. – Malmö : Liber, 2001. – 215 p.
234. Calvert C. A. The heart sound simulator as an aid to teaching cardiac auscultation in the dog / C. A. Calvert // Journal of Veterinary Medical Education. – N 15 (1). – P. 11–13.
235. D'Hainaut L. Des fins aux objectifs de l'éducation: un cadre compétence et une méthode générale pour établir les compétences attendues d'une formation / Louis d'Hainaut. – Paris ; Bruxelles : Nathan-Labor, 1983. – 312 p.

236. European convention for the protection of vertebrate animals used for experimental and other scientific purposes. – Council of Europe : Strasbourg, 1986. – 53 p.
237. Friedman A. Ethical Competence and Professional Associations / Andrew Friedman. – London : PARN, 2007. – 112 p.
238. Glover J. J. Teaching ethics on rounds: The ethicist as teacher, consultant, and decision-maker. *Theoretical Medicine* / J. J. Glover, D. T. vOzar, D. C. Thomasma. – 1986. – N 7 (1). – P. 3–32.
239. Guir R. Nouvelles compétences des formateurs et nouvelles technologies / R. Guir // *Education permanente*. – 1996. – N 127. – P. 61–72.
240. Hymes D. H. On communicative competence / D. H. Hymes. – Philadelphia : University of Pennsylvania Press, 1971. – 213 p.
241. Kavathatzopoulos I. The use of information and communication technology in the training for ethical competence in business / I. Kavathatzopoulos // *Journal of business ethics*. – 2003. – N 48 (1). – P. 43–51.
242. Key Competences for Lifelong Learning. A European Reference Framework. – Brussels : European Commission, 2004. – 20 p.
243. McClelland D. C. Testing for competence rather than intelligence / D. C. McClelland // *American Psychologist*. – 1973. – N 28. – P. 1–14.
244. Pédagogie: dictionnaire des concepts clés; apprentissages, formation et psychologie cognitive / Françoise Raynal et Alain Riennier. – Paris : ESF éditeur, 1997. – 220 p.

245. Quality Assessment and Quality Development in German Universities with Particular Reference to the Assessment of Teaching. – Bonn : HRK, 2000. – 41 p.
246. Rollin Bernard E. An Introduction to Veterinary Medical Ethics. Theory and Cases / E. Bernard Rollin. – Oxford : Blackwell Publishing, 2006. – 331 p.
247. Rossouw J. G. Three approaches to teaching business ethics / J. G. Rossouw // Teaching business ethics. – 2002. – N 6 (4). – P. 411–433.
248. Russell W. M. S. The principles of humane experimental technique / W. M. S. Russell, R. L. Burch. – London : Methuen & Co. Ltd., 1959.
249. Sandberg J. Ledning och forstaelse. Ett kompetensperspektiv pa organisationer (Leadership and understanding. A competence perspective on organizations) / J. Sandberg, A. Targama. – Lund : Studentlitteratur, 1998. – P. 311–321.
250. Sandoe P. Ethics of animal use / P. Sandoe, B. Stine Christiansen. – Copenhagen : Blackwell Publishing, 2008. – 178 p.
251. Schelten A. Einführung in die Berufspädagogik / A. Schelten. – Stuttgart : Steiner, 1991. – 258 S.
252. Singer P. Animal liberation: a new ethics for our treatment of animal / P. Singer. – New York : Distributed by Random House, 1975. – 301 p.
253. Spencer L. M. Competence at Work: Models for Superior Performance / L. M. Spencer, S. M. Spencer. – New York : John Wiley & Sons, Inc., 1993.

254. Tannenbaum J. Veterinary Ethics. Animal Welfare, Client Relations, Competition and Collegiality / J. Tannenbaum // St. Louis: Mosby. – 1995. – 615 p.
255. Verordnung zur Approbation von Tierärztinnen und Tierärzten (TappV) [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.gesetze-im-internet.de/tappv/BJNR182700006.html>.
256. Viktorova L. Organizational and methodical aspects of teaching foreign students / L. Viktorova // ScienceRise : Pedagogical Education. - 2016. - № 7 (3). - P. 22-27. – Mode of access: [file:///C:/Users/Lesya/Downloads/texcped_2016_7_6%20\(18\).pdf](file:///C:/Users/Lesya/Downloads/texcped_2016_7_6%20(18).pdf)
257. Viktorova L. System of foreign language and professional training of students in Ukraine / L. Viktorova, O. Korotun // Zbior raportow naukowych. "Teoretyczne i praktyczne innowacje naukowe" (materialach Miedzynarodowej Naukowi- Praktyczney Konferencji 29.01.2013 – 31.01.2013 roku, Krakow) Wydawca: Sp. Z o. o. "Diamond trading tour", 2013. – Str. 168–174.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Л.В. Вікторова, В.А. Лашкул

**ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ:
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ**

Монографія

Підписано до друку 09.08.2017 р. Формат 60x84/16
Папір офсетний. Гарнітура Time New Roman.
Умовно-друковані арк. 25,1. Обліково-видавничі арк.23,4
Наклад 300 прим. Замовлення № 59

Видавництво «МІЛЕНІУМ» (Київ)
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 535 від 19.07.2001 р.

МІЛЕНІУМ

Видавництво «МІЛЕНІУМ»
м. Київ, вул. Фрунзе, 60
Тел. +38(067)849-34-60
Факс. (044) 222-50-84
E-mail: millenium_ofis@ukr.net